

Lausunto
Palta ry
Pysyvä
20.5.2016

1 (4)

Julkinen

Liikenne- ja viestintäministeriö
kirjaamo@lvm.fi
liikennekaari@lvm.fi

Lausuntopyyntö LVM/2096/03/2015

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi liikennekaareksi sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Liikenne- ja viestintäministeriö (jäljempänä "LVM") on pyytänyt lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi liikennekaareksi sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi. Palvelualojen työnantajat PALTA ry (jäljempänä "Palta") kiittää lausuntopyynnöstä ja haluaa lausua luonnoksesta seuraavaa.

Yleistä

Palta on Elinkeinoelämän keskusliitto EK:n (jäljempänä "EK") suurimpia jäsenliittoja. Paltan jäseniä ovat reilu 1700 logistiikka-, tietoliikenne- sekä teknisten palvelujen ja asiantuntija- sekä erityispalvelujen yritystä/yhteisöä, jotka yhteensä työllistävät noin 160 000 työntekijää. Paltan jäsenistä 85 % on pieniä alle 50 henkilöä työllistäviä palveluyrityksiä.

Faktat ja tilastot osoittavat, että Suomen elinkeinoelämä on kasvanut ja voi kasvaa tulevaisuudessa palvelualojen turvin. Palveluihin on syntynyt 2000-luvulla jo yli 220 000 työpaikkaa, kasvuyritykset ovat palvelualoilla ja kansainvälinen palvelumarkkina kasvaa 10 prosentin vuosivauhtia.

Palveluiden kasvu edellyttää vahvaa digitalisaatiota ja sen hyödyntämistä yritystoiminnassa. Yritykset, joiden strategiassa digitalisaatio on keskeistä, kasvavat jo nyt. Ne ovat ymmärtäneet, että digitalisaatio muuttaa myös johtamista ja työn sisältöjä.

Palta katsoo, että liikenne on sektori, jossa digitalisaation avustuksella ja sen tuomilla mahdollisuuksilla voidaan merkittävästi parantaa ja tehostaa Suomen nykyisiä liikennepalvelumarkkinoita sekä myös mahdollistaa uusien liiketoimintamallien käyttöönottoa liikennesektorilla.

Edellä mainituista syistä Palta suhtautuu positiivisesti LVM:n liikennekaariluonnoksessa esittämiin muutosehdotuksiin.

Paltan näkemykset liikennekaaren pykäläteksteihin ja/tai niiden perusteluihin.

Palta haluaa kiinnittää LVM:n ja lainsäätäjän huomion seuraaviin kohtiin liikennekaariluonnoksessa:

II Osa 1 Luku 1 §

"Ammattimaisella kuljettamisella tiellä tarkoitetaan luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön harjoittamaa henkilöiden tai tavaroiden kuljettamista korvausta vastaan, jollei toiminta ole pienimuotoista. Pie-

nimuotoisena pidetään toimintaa, jossa tällaisen luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön kuljetustoiminnasta saadut korvaukset edeltävän 12 kuukauden aikana eivät kokonaisuudessaan ylitä 10 000 euroa.

Tätä lakia ei sovelleta kuljetustoimintaan, joka on 1 momentissa tarkoitettulla tavalla pienimuotoista.”

Palta katsoo, että pykälässä säädetty rajanveto (10.000 euroa) ammattimaisen ja pienimuotoisen (ei-ammattimaisen) toiminnan osalta on Paltan edustaminen toimialojen osalta kannatettava ja luo edellytyksiä kokeilukulttuurille ja palveluille, joissa voidaan hyödyntää digitalisaation tuomia mahdollisuuksia.

Palta katsoo kuitenkin, että pienimuotoisen/ei-ammattimaisen kuljetustoiminnan harjoittamiseen olisi hyvä edellyttää toimijan sähköistä ilmoitusvelvollisuutta viranomaiselle esim. Liikenteen turvallisuusvirasto Trafille tai verottajalle mm. seuraavista:

- Viranomaisille/valtiolle jää joku merkintä/käsitys ei-ammattimaisen toiminnan laajuudesta Suomessa, sillä ilman mitään käsitystä toiminnan laajuudesta sitä on vaikea tutkia, kehittää tai tarvittaessa säädellä. Tarve pystyä seuraamaan ei-ammattimaisen toiminnan laajuutta on ilmeinen, jotta pystytään myöhemmin arvioimaan toiminnan vaikutuksia kuljetuspalvelujen kentässä.
- Ei-ammattimaiselle ja pienimuotoista toimintaa harjoittavalle voidaan samassa yhteydessä kertoa/”opettaa” hänen velvollisuutensa ja vastuunsa harjoittamastaan kuljetustoiminnasta:
 - Esim. toimijan pitää pystyä tarvittaessa ilmoittamaan ja tarvittaessa tarkemmin selvittämään verottajalle pienimuotoisesta kuljetustoiminnasta saadut tulot verotusta varten.
 - Pienimuotoisen toiminnan harjoittaja pystyy arvioimaan omat riskinsä ei-ammattimaisen kuljetuspalvelun tuottamisessa ja sen yhteydessä mahdollisesti aiheutuneista henkilö- ja/tai tavaravahingoista (esim. kattaako liikenne-, kasko- tai peruskotivakuutus vahingot vai ei)

Palta katsoo, että ei-ammattimaiselle kuljetustoimijalle asetettu sähköinen ilmoitusvelvollisuus (ennen tai jälkeen toiminnan aloittamisen) ei ole sellainen hallinnollinen este, mikä estäisi toiminnan harjoittamista, mutta ilmoituksella olisi todennäköisesti kuitenkin harmaata taloutta estävä vaikutus.

Lisäksi Palta katsoo, että liikennekaaren hallituksen esityksen perusteluissa tulisi ottaa kantaa pienimuotoisen/ei-ammattimaisen kuljetustoiminnan harjoittajan vastuisiin mahdollisissa henkilö- ja/tai tavaravahingoissa. Esimerkiksi koskeeko lähtökohtaisesti pakottava Tiekuljetussopimuslaki (345/1979 (TKSL)) myös ei-ammattimaista kuljetustoimintaa, sillä TKSL:n 1 §:n mukaan lakia sovelletaan vastikkeelliseen sopimukseen moottoriajoneuvolla tapahtuvasta tavarankuljetuksesta Suomessa (kotimainen kuljetus). Pienimuotoisen kuljetustoiminnan harjoittajan sekä tämän ”asiakkaan” tulevan oikeusturvan osalta liikennekaaren hallituksen esityksessä olisi vastuukysymyksiä syytä käsitellä jossain määrin, jotta liikennekaarella ei luoda turhaa epävarmuutta oikeustilaan.

II Osa 1 Luku 2 - 13 §:t

Palta katsoo, että liikennekaariluonnoksessa esitetyt muutokset henkilö-, taksi- ja tavaraliikenteen luvanvaaraisuuteen ovat kannatettavia.

Palta katsoo, että liikennekaareissa esitetyt muutokset lisäävät kilpailua kuljetusmarkkinoilla, tehostavat kuljetuksia siten, että henkilö- ja tavaraliikennettä voidaan tarvittaessa järkevällä tavalla yhdistellä sekä mahdollistaa kuljetuksiin käytettävälle kalustolle järkevämmän ja monipuolisemman käytön.

Muutoksilla vähennettäisiin merkittävästi liikennepalvelujen kehittämistä estävää sääntelyä ja yrityksille koituvaa hallinnollista taakkaa sekä luotaisiin digitalisaation, automaation ja uusien innovaatioiden käyttöönnotolle toimivampi lainsäädäntökehikko.

Ainoana muutoksena liikennekaariehdotukseen Palta katsoo, että 2,0 - 3,5 tonnin ajoneuvoilla (=pakettiautot) suoritettavilta ammattimaisilta kuljetuksilta edellytettäisiin kevyttä ilmoitusvelvollisuutta Liikenteen turvallisuusvirasto Trafille samaan tapaan kuin aiemmin on esitetty pienimuotoisille/ei-ammattimaisille kuljetuksille.

II Osa 1 Luku 14 § - Tavarankuljetuksen tilaajan selvitysvelvollisuus

Kyseisissä pykäläehdotuksissa säädetään tilaajan ja välityspalvelun tarjoajan selvitysvelvollisuudesta tavarankuljetuksia tilattaessa.

Suomessa Laki tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä (1233/2006(tilaajavastuulaki)) on tilaajien selvitysvelvollisuutta koskeva yleislaki, joka koskee kaikkea elinkeinotoimintaa mukaan lukien kuljetustoiminta.

Palta katsoo, että kaikki tilaajan selvitysvelvollisuutta koskevat määräykset olisi parempi keskittää tilaajavastuulakiin (1233/2006), koska liikennekaareissa tullaan pitkälti sääntelemään pääosin muista asioista kuin tilaajaa koskevista asioista. Siirrolla selkeytettäisiin ja helpotettaisiin tilaajien selvitysvelvollisuuden ja sen laajuuden hahmottamista, koska tällöin selvitysvelvollisuuksista olisi säädetty vain yhdessä laissa.

III Osa 2 Luku 1 § - Liikkumispalvelua koskeva olennainen tieto

"Liikennemudosta riippumatta henkilöliikenteen liikkumispalveluiden tarjoajan on huolehdittava siitä, että liikkumispalvelua koskevat olennaiset ajantasaiset tiedot ovat saatavissa avoimen rajapinnan kautta vapaasti käytettäväksi koneluettavassa vakiotietomuodossa. Olennaiset tiedot sisältävät ainakin reitti-, pysäkki-, aikataulu-, hinta- ja saatavuustiedot.

Liikenneviraston on tarjottava tekninen palvelu, jolla 1 momentissa tarkoitettu tietojen toimittaminen voidaan vaihtoehtoisesti toteuttaa.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkemmat säännökset 1 momentissa tarkoitetuista olennaisista tiedoista sekä niitä koskevista ajantasaisuusvaatimuksista."

Palta katsoo, että em. pykälässä asetettu velvoite, joka kohdistuu kaikkiin henkilöliikenteen liikkumispalvelujen tarjoajiin (esim. rautatieliikenteen yhtiöt, varustamot,

lentoyhtiöt sekä muun muassa satamat, lentokentät ja terminaalit), on perusteltu, koska muutoin hallituksen esityksessäkin katsotuin tavoin henkilöliikenteen matkaketjujen ja MaaS-palveluiden tavoitteiden saavuttaminen tulisi epävarmaksi, jolloin liikennekaaren tavoitteena olevien digitaalisten liikennepalvelujen käyttöönotto hankaloituisi.

Palta katsoo kuitenkin, samoin kuin liikennekaariluonnoksen perusteluissa myös todetaan, että liikkumispalvelun tarjoajalla tulee olla mahdollisuus jättää pykälässä vaaditut tiedot antamatta, mikäli kyseisen tiedon voidaan perustellusti ja objektiivisestikin arvioiden katsoa kuuluvan liikkumispalvelutarjoajan liike- tai ammattisalaisuuden piiriin. Lisäksi Palta pitää hyvänä sitä, että liikkumispalvelun tarjoajalla on mahdollisuus halutessaan periä kohtuullinen maksu veloitteen alaisen tiedon luovuttamisesta.

III Osa 2 Luku 2 § - Lippu- ja maksujärjestelmien yhteentoimivuus

"Tie- ja raideliikenteen henkilökuljetuspalvelun tarjoajan, välityspalvelun tarjoajan tai näiden puolesta lippu- ja maksujärjestelmästä vastaavan toimijan on avattava liikkumispalvelun tarjoajille ja yhdistämispalvelun tarjoajille pääsy lippu- ja maksujärjestelmänsä myyntirajapintaan, jonka kautta voi:

1) hankkia vähintään kertamatkaan oikeuttavan lipputuotteen. Tällaiseen lipputuotteeseen perustuvan matkustusoikeuden on oltava todennettavissa helpolla tavalla yleiskäyttöisen teknologian avulla; tai

2) varata yksittäisen vaihtuvahintaisen matkan, joka maksetaan jälkikäteen.

Kuljetuspalvelun tarjoaja, joka tarjoaa vain muita kuin julkisesti hankittuja henkilöliikenteen kuljetuspalveluita, voi poiketa 1 momentin vaatimuksesta, jos sen toteuttaminen ei ole teknisesti tarkoituksenmukaista eikä kohtuullista yrityksen pienen koon tai toiminta-alueen johdosta."

Palta kannattaa tavoitetta henkilöliikenteen matkaketjujen ja MaaS-palveluiden edistämiseksi. Palta katsoo kuitenkin, että lippu- ja matkajärjestelmien rajapintojen avaamisen tulee perustua markkinaehtoiisiin yhteistyösopimuksiin, minkä saman luvun 4 § Paltan käsityksen mukaan mahdollistaa.

Lopuksi

Palta on kiinnostunut osallistumaan Liikennekaaren jatkokäsittelyyn ja valmis käymään jatkossa syvempää ja yksityiskohtaisempaa keskustelua liikennekaaren valmistelun edetessä.

Helsingissä 20.5.2016

Kunnioittaen

Palvelualojen työnantajat PALTA ry

Riitta Varpe
toimitusjohtaja

Petri Laitinen
Logistiikan toimialapäällikkö